

gemeente
Hardinxveld-Giessendam

Hardinxveld-Giessendam

Perspectiefnota 2021-2024

B&W vergadering 26 mei 2020, Raadsvergadering 9 juli 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Financieel perspectief.....	6
2.1 Financiële uitgangspunten	6
2.2 Bijgesteld financieel meerjarenperspectief	7
2.3 Financieel overzicht per programma	8
2.4 Begrotingspositie	33
3. Risicoparagraaf	34
Bijlage 1 Toelichting loon- en prijsstijgingen	37
Bijlage 2 Investeringsoverzicht 2020-2025.....	38

1. Inleiding

De perspectiefnota wordt in reguliere tijden gekenmerkt door een combinatie van beleidsperspectief en het financieel beeld voor de komende jaren, met daarbij de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar. De huidige tijden zijn echter uitzonderlijk te noemen door de combinatie van de coronacrisis, het personele verloop in de afgelopen periode en de vernieuwde werkwijze voor het in beeld brengen van de beleidsinhoudelijke perspectieven. Deze werkwijze past in de doorontwikkeling van de organisatie en faciliteert het goede gesprek tussen de ambtelijke organisatie en het college. Dit gesprek wordt concreet gemaakt in een bod vanuit de organisatie en brengt scherpere aan in de werkzaamheden ten opzichte van de capaciteit, zowel nu als in de toekomst. Dit brengt voor onze organisatie uitdagingen met zich mee, waardoor het proces en de inhoud van de perspectiefnota 2021-2024 anders zijn vormgegeven. Dit vindt tevens zijn weerslag op de begroting 2021 waarvoor deze perspectiefnota de basis vormt.

Om op goede wijze een inhoudelijk en financieel meerjarenperspectief aan college en raad voor te leggen, en daarmee recht te doen aan ieders rol en verantwoordelijkheden is meer tijd nodig. De keuze is daarmee gevallen op een route via een perspectiefnota "light" naar een begroting 2021. In deze perspectiefnota wordt enkel een financieel meerjarige doorrekening van bestaand beleid gemaakt en zijn eventuele nieuwe wensen niet meegenomen. Beleidsinhoudelijke afwegingen die niet binnen het huidige beleid vallen, krijgen vorm in het proces van begroting 2021.

Leeswijzer

Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op het financieel perspectief. Allereerst komen de financiële uitgangspunten aan bod, waarna aandacht wordt geschonken aan het bijgestelde financieel meerjarenperspectief. Dit bijgestelde financieel meerjarenperspectief wordt eerst op hoofdlijnen in beeld gebracht, waarna per programma een toelichting wordt gegeven. In hoofdstuk 3 worden de risico's uiteengezet.

Er zijn twee bijlagen:

1. Toelichting loon- en prijsstijging
2. Investeringsoverzicht 2020-2025

2. Financieel perspectief

2.1 Financiële uitgangspunten

Voor het opstellen van de perspectiefnota zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- De begroting 2021-2024 wordt, evenals voorgaande begrotingen, opgesteld op basis van constante prijzen.
- De inflatieontwikkeling is gekoppeld aan de inflatie over het voor-voorgaande jaar (t-2). Dit betekent dat voor 2021 het inflatiepercentage van 2019 van toepassing is. Dit percentage bedraagt 2,6% (consumentprijsindex). In voorliggende perspectiefnota is dit niet doorgerekend.
- In de perspectiefnota is geen rekening gehouden met de meicirculaire, omdat die bij het opstellen nog niet beschikbaar was. Het effect op de perspectiefnota wordt na het verschijnen van de circulaire doorgerekend en via een aparte informatienotitie aan de raad ter beschikking gesteld voorafgaande aan de raadsvergadering. Op die wijze kan het totale financiële plaatje door de raad worden betrokken in haar afweging.
- Voor de begroting 2021-2024 zijn op dit moment de volgende aantallen van toepassing:
 - 18.295 inwoners (per 1 januari 2020);
 - 7.997 objecten met rioolplicht (gebaseerd op opgave SVHW); (peildatum 18 mei 2020);
 - 7.362 objecten met afvalstoffenheffingplicht (gebaseerd op opgave SVHW) (peildatum 18 mei 2020).
- Voor de formatie wordt uitgegaan van de formele sterkte per 1 mei 2020 (104,65 fte excl. college).
- Er wordt geen algemeen inflatiepercentage toegepast. In de meerjarenraming wordt als uitgangspunt “zero-based budgetting” toegepast. Dit betekent dat budgetten individueel tegen het licht zijn gehouden en afhankelijk van trends en ontwikkelingen bijstelling plaats kan vinden.

2.2 Bijgesteld financieel meerjarenperspectief

De actualisatie van het financieel meerjarenperspectief leidt tot onderstaand overzicht. In paragraaf 2.3 wordt per programma een toelichting gegeven.

**1 De posten kleiner dan € 10.000 zijn niet afzonderlijk toegelicht per programma. Dit betreffen kleinere bijstellingen door actualisaties van budgetten.*

2020 laat een positief resultaat zien. De jaren daarna sluiten allemaal met een negatief saldo. De verwachting is dat de meicirculaire 2020 er voor zorgt dat we voor 2021 en 2022 een sluitende begroting kunnen presenteren. Hierbij moeten wel onderstaande kanttekeningen worden geplaatst, welke een aanzienlijk ander financieel meerjarenperspectief kunnen veroorzaken.

- Er is nog geen rekening gehouden met de financiële effecten van de biedingen, waar in de inleiding naar wordt verwezen;
- De in de risicoparagraaf genoemde onderwerpen kunnen een forse impact hebben, bijvoorbeeld het nieuwe verdeelstelsel van de algemene uitkering.

Progr.	Onderwerp	Begroting	Mutaties	Bijgestelde	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		na wijziging 2020	2020 (V.JN)	begroting 2020	2021	2022	2023	2024
	Saldo begroting 2020-2023	525.253		525.253	164.688	-347.317	-469.616	-741.753
	Effecten septembercirculaire 2019	55.849		55.849	284.811	335.952	283.917	410.739
	Bijgestelde begroting 2020-2023	581.102	-	581.102	449.499	-11.365	-185.699	-331.014
	Bijstellingen							
	1 Viering 75 bevrijding, inclusief nieuw monument Merwedestrijders	-	-20.000	-20.000	-	-	-	-
1/14	Livestream raadsvergaderingen, actualisatie raadsinformatiesyst. en accounts raads- en burgerleden	-	-16.900	-16.900	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
1	Lidmaatschappen belangenverenigingen	-	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
3	Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	-	-65.336	-65.336	-94.896	-94.896	-94.896	-94.896
4	Veerdienst	-	-30.000	-30.000	-35.000	-35.000	-	-
4	Vrachtwagenparkeren	-	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
4	Projecten Gemeentelijk Verkeers- en Voersplan (GVVP)	-	13.000	13.000	55.000	-	-	-
	Dekking reserve verkeersveiligheid	-	-13.000	-13.000	-55.000	-	-	-
5	Dividend Eneco	-	57.000	57.000	-	-	-	-
5	Dividend Stedin	-	125.000	125.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
7	Vervanging zwembadmoer de Duikelaar	-	-33.000	-33.000	-	-	-	-
13	Dekking onvoorzien	-	25.000	25.000	-	-	-	-
7	Zwembad de Duikelaat	-	-37.170	-37.170	-34.670	-34.670	-37.170	-34.670
7	Sporthallen	-	-25.341	-25.341	-25.341	-25.341	-25.341	-25.341
8/9	Sociale Dienst Drechtsteden	-	28.797	28.797	81.000	95.936	292.038	198.869
9	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd ZHZ	-	-93.066	-93.066	-235.436	-246.059	-422.248	-422.194
9	Beschermd wonen	-	250.000	250.000	-	-	-	-
9	Sociaal Medische Indicatie	-	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
9	Reserve sociaal domein	-	23.464	23.464	23.464	23.464	23.464	23.464
11	BouWeges	-	-310.600	-310.600	-103.280	122.800	166.000	-
12	Bomenbeleidsplan	-	-21.000	-21.000	-5.000	-2.500	-21.000	-2.500
12	Renovatie Peulenpark	-	-127.500	-127.500	-	-	-	-
	Dekking reserve openbaar groen	-	127.500	127.500	-	-	-	-
13	Onroerende zaakbelasting	-	100.017	100.017	194.501	194.501	194.501	194.501
12	Dividenduitkering BNG	-	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
13	Rentekosten	-	134.071	134.071	87.992	91.367	123.943	121.495
13	BTW Compensatiefonds	-	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000
13	Extra middelen jeugdhulp	-	-	-	-	287.000	287.000	287.000
14	Verbijzonderde interne controle 2019	-	-20.000	-20.000	-	-	-	-
14	Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)	-	-9.000	-9.000	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
14	Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-45.170	-45.170	-45.170	-45.170
14	Reserve sociale verzekeringswetten	-	12.647	12.647	24.404	24.404	24.404	24.404
14	Salariskosten	-	-	-	-261.987	-265.582	-269.507	-263.677
14	Inhuur projectleider	-	74.880	74.880	-	-	-	-
	Dekking reserve individuele trajecten	-	-74.880	-74.880	-	-	-	-
	Effecten herziening kapitaallasten - inclusief mutatie reserve		68.635	68.635	35.193	-38.992	-65.675	-109.244
	Diverse bijstellingen < € 10.000 *1		-52.648	-52.648	-61.233	-48.331	-43.845	-40.527
	Saldo na perspectiefnota 2021-2024	581.102	65.070	646.172	-97.960	-101.934	-191.201	-611.500

2.3 Financieel overzicht per programma

Programma 1 Bestuur

Programma 1. Bestuur		bedragen in €							
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	4.789	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	1.930.019	2.369.527	48.864	2.418.391	2.399.306	2.412.987	2.404.017	2.399.310	
Saldo van baten en lasten	-1.925.230	-2.369.527	-48.864	-2.418.391	-2.399.306	-2.412.987	-2.404.017	-2.399.310	
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.925.230	-2.369.527	-48.864	-2.418.391	-2.399.306	-2.412.987	-2.404.017	-2.399.310	

Programma 1. Bestuur		bedragen in €				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Nieuw monument voor de Merwedegijzelaars	-10.000	-	-	-	-	
- Viering 75 jaar bevrijding Hardinxveld- Giessendam	-10.000	-	-	-	-	
- Live stream raadsver., actualisatie raadsinformatiesysteem en accounts	-9.400	-6.500	-6.500	-6.500	-6.500	
- Lidmaatschappen belangenverenigingen	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	
- Servicecentrum Drechtsteden	-	31.830	31.830	31.830	31.830	
- Salariskosten	-	-42.625	-46.306	-47.338	-42.625	
Herijkingen	-6.963	-	-	-	-	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-1	9	-1	-1	-1	
	-48.864	-29.786	-33.477	-34.509	-29.796	

Bijstellingen

Viering 75 jaar bevrijding Hardinxveld-Giessendam

In 2020 vieren we dat Hardinxveld-Giessendam 75 jaar bevrijd is. In samenwerking met organisaties uit de samenleving is een werkgroep opgericht die alle activiteiten heeft vastgesteld: thema-avonden met gastsprekers, een expositie in het museum met daarbij gastlessen voor kinderen, het ophalen van het bevrijdingsvuur in Wageningen door hardlopers, bevrijdingsontbijten en – concerten, en een eigentijdse reconstructie van de voedseltocht. De kosten van de activiteiten bedragen € 30.000 welke voor € 20.000 gedekt kunnen worden uit een bijdrage van StuwKR8 vanuit het MAG budget. Mochten door het Corona-virus de activiteiten worden uitgesteld dan komen wij hier in de najaarsnota 2020 op terug.

Middelen: - € 10.000 in 2020 eenmalig

Nieuw monument voor de Merwedegijzelaars

In de raadsvergadering van 4 juli 2019 is door de CDA-fractie via een motie om meer aandacht gevraagd voor het verhaal van de Merwedegijzelaars. Alle politieke partijen zijn het erover eens dat het verhaal van de Merwedegijzelaars doorverteld moet blijven worden aan de volgende generaties. Om hier invulling aan te geven heeft het College in haar vergadering van 3 december 2019 besloten om, na goed overleg met betrokkenen, in samenwerking met de gemeente Sliedrecht en Altena een monument te plaatsen aan de Sluisweg (bij de locatie van het algemene herdenkingsmonument).

Middelen: - € 10.000 in 2020 eenmalig

Live stream raadsvergaderingen, actualisatie raadsinformatiesysteem en accounts raads- en burgerleden

Voorgesteld wordt om via live stream de inwoners van Hardinxveld-Giessendam en andere geïnteresseerden in de gelegenheid te stellen om mee te luisteren met de vergaderingen van Het

Debat en Het Besluit. Daarnaast moet het raadsinformatiesysteem in overeenstemming worden gebracht met de wettelijke richtlijnen. Bij dit laatste gaat het om de publicatie van stukken en fragmenten op de website. De kosten voor 2020 bedragen € 9.400 en structureel bedragen de kosten € 6.500. De kosten in het eerste jaar zijn hoger als gevolg van te maken implementatiekosten.

Daarnaast wordt voorgesteld om de raads- en burgerleden een (GRID) account te verstrekken op het ICT netwerk, zodat voldaan wordt aan de voorwaarden van informatieveiligheid (AVG). De structurele kosten bedragen € 7.500. Deze laatste kosten worden verantwoord bij de paragraaf bedrijfsvoering.

	2020	2021	2022	2023	2024
Programma 1	-9.400	-6.500	-6.500	-6.500	-6.500
Programma 14 Grid accounts	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Totaal	-16.900	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000

Lidmaatschappen belangenverenigingen

De afgelopen jaren is een overschrijding terug te zien op het budget van de algemene contributies en lidmaatschappen. De oorzaak ligt in de (langzaam) stijgende contributiekosten van de vaste verenigingen waar de gemeente lid van is zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Vereniging voor Zuid-Hollandse Gemeenten. Deze budgetten zijn meerdere jaren achtereen niet geïndexeerd waardoor het tot overschrijding kwam. Om deze kosten structureel te kunnen dekken, wordt voorgesteld om het budget te verhogen met € 12.500 zodat de jaarlijkse indexeringen weer kunnen worden opgevangen binnen de budgetten.

Middelen: - € 12.500 structureel

Servicecentrum Drechtsteden

Zie toelichting bij programma 14.

Salariskosten

Zie toelichting bij programma 14.

Programma 2 Leven, reizen en documenten

Programma 2. Leven, reizen en documenten								bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	212.063	238.090	0	238.090	238.090	238.090	238.090	238.090
Lasten	463.843	435.510	50	435.560	449.829	449.840	453.126	449.898
Saldo van baten en lasten	-251.780	-197.420	-50	-197.470	-211.739	-211.750	-215.036	-211.808
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-251.780	-197.420	-50	-197.470	-211.739	-211.750	-215.036	-211.808

Programma 2. Leven, reizen en documenten						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen	-	-	-	-	-	
Herijkingen	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-1.850	-1.850	-1.850	-5.150	-1.850	
	-50	-50	-50	-3.350	-50	

Mutaties zijn kleiner dan € 10.000 en zijn daarom niet toegelicht.

Programma 3 Openbare orde en veiligheid

Programma 3. Openbare orde en veiligheid									bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	14.062	9.800	0	9.800	9.800	9.800	9.800	9.800	
Lasten	1.670.642	1.690.752	49.768	1.740.520	1.740.440	1.736.143	1.736.044	1.735.954	
Saldo van baten en lasten	-1.656.580	-1.680.952	-49.768	-1.730.720	-1.730.640	-1.726.343	-1.726.244	-1.726.154	
Toevoeging aan reserves	65.000	0	0	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	16.200	81.200	0	81.200	16.200	16.200	16.200	16.200	
Resultaat	-1.705.380	-1.599.752	-49.768	-1.649.520	-1.714.440	-1.710.143	-1.710.044	-1.709.954	

Programma 3. Openbare orde en veiligheid						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	-65.336	-94.896	-94.896	-94.896	-94.896	
Herijking:						
- Uitvoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)	13.432	13.563	13.721	13.862	13.783	
- Overige	1.200	-	-	-	-	
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	2.000	-	-	-	-	
Bijstelling rente doorbelasting	636	391	366	341	316	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-1.700	-1.831	2.442	2.459	2.679	
	-49.768	-82.773	-78.367	-78.234	-78.118	

Bijstellingen

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

De afgelopen jaren hielden wij bij het opstellen van onze begroting rekening met een jaarlijkse teruggave vanuit de Veiligheidsregio. De praktijk laat zien dat de jaarrekeningoverschotten die worden teruggestort naar de gemeenten kleiner worden. Over 2019 bedraagt de teruggave naar verwachting slechts circa € 4.000. Daarom wordt voorgesteld om in de begroting niet langer rekening te houden met een jaarlijkse teruggave, hierdoor ontstaat er een nadeel in de begroting.

Daarnaast werd in de begroting, op basis van de gewijzigde kostenverdeelstelselmatiek in 2019 (perspectiefnota 2019-2022), in 2021 ten opzichte van 2020 nog een voordeel verwacht van circa € 28.000. Op basis van de begroting 2021 van de Veiligheidsregio blijkt dat de verwachte bijdrage over 2021 nagenoeg op het niveau ligt van 2020. Het verwachte voordeel wordt door een stijging van de kosten, onder andere loon- en prijscompensatie niet gerealiseerd.

Middelen: - € 65.336 2020
- € 94.896 2021 e.v. jaren

Herijkingen

Uitvoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

Met ingang van 1 januari 2020 trad de Wvggz in werking. De Wvggz regelt verplichte zorg voor inwoners (jeugdigen en volwassenen) die een aanzienlijk risico hebben op 'ernstig nadeel wat gerelateerd is aan een psychische stoornis', en waarbij de inwoner geen gebruik wil maken van vrijwillige zorg. Met de komst van de Wvggz komen er nieuwe taken en bevoegdheden naar de burgemeester en het college van B&W.

Het budget, dat vanuit via de algemene uitkering wordt ontvangen, is nu begroot bij multidisciplinaire veiligheidszaken op dit programma. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen opvang beschermd wonen (programma 9).

Middelen: € 13.432 2020
€ 13.563 2021 tot € 13.783 in 2025

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves
Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting
Zie toelichting bij programma 13.

Programma 4 Verkeer en vervoer

Programma 4. Verkeer en vervoer								bedragen in €	
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	291.823	133.068	3.500	136.568	136.568	136.568	136.568	136.568	
Lasten	2.125.018	2.380.228	-132.644	2.247.584	2.690.927	2.651.057	2.784.483	2.872.244	
Saldo van baten en lasten	-1.833.195	-2.247.160	136.144	-2.111.016	-2.554.359	-2.514.489	-2.647.915	-2.735.676	
Toevoeging aan reserves	673.900	615.400	0	615.400	750.400	780.400	810.400	840.400	
Onttrekking aan reserves	597.492	773.211	-113.052	660.159	1.147.972	1.102.520	1.172.335	1.187.699	
Resultaat	-1.909.603	-2.089.349	23.092	-2.066.257	-2.156.787	-2.192.369	-2.285.980	-2.388.377	

Programma 4. Verkeer en vervoer						bedragen in €	
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024		
Bijstellingen:							
- Veerdienst	-30.000	-35.000	-35.000	-	-		
- Vrachtwagenparkeren	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000		
- Salariskosten	-	-1.047	-1.047	-1.047	-1.047		
Bijstellingen - reserves:							
- Projecten Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan (GVVP)	-13.000	-55.000	-	-	-		
- Reserve verkeerveiligheid	13.000	55.000	-	-	-		
Herijkingen	-290	-	-	-	-		
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	6.967	10.708	-2.541	-27.542	-26.294		
Bijstelling rente doorbelasting	66.215	42.379	48.397	66.345	57.339		
Diverse bijstellingen < € 10.000	-9.800	-9.800	-9.800	-9.800	-9.800		
	23.092	-2.760	-9.991	17.956	10.198		

Bijstellingen

Veerdienst

Al enige jaren wordt met de oevergemeenten gewerkt aan het verduurzamen van de veerdienst Riveer. De eerste 5 jaren van de veerdienst hebben de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant gezamenlijk € 300.000 per jaar bijgedragen in het exploitatietekort. Na het verstrijken van deze periode moeten de oevergemeenten zelf het exploitatietekort dragen. Voor Hardinxveld-Giessendam betekent het wegvallen van de provinciale subsidie een extra bijdrage van € 30.000.

Daarnaast is in de samenwerkingsovereenkomst afgesproken om de vaste gemeentelijke bijdrage jaarlijks te verhogen met 2,5%. In de begrotingssystematiek is deze verhoging niet meegenomen. De bijdrage zal daarom met € 5.000 extra verhoogd moeten worden.

In de vergadering van 19 december 2019 heeft de raad besloten om in te stemmen met een extra bijdrage aan de veerdienst van maximaal € 35.000 voor de jaren 2020, 2021 en 2022.

Middelen: - € 30.000 2020
- € 35.000 2021 en 2022

Vrachtwagenparkeren

De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft per januari 2018 de organisatie en exploitatie voor betaald vrachtwagenparkeren binnen de gemeente overgenomen. De invoering van betaald vrachtwagenparkeren heeft als doel het tegengaan van zoekgedrag door vrachtwagenchauffeurs en wildparken met de daarbij horende overlast voor de omgeving. Om zelfstandige chauffeurs en kleine transportbedrijven met weinig ruimte de kans te geven een oplossing te geven voor de parkeerbehoefte voorziet de gemeente middels een overgangperiode in betaalde parkeerplaatsen. De gemeente huurt hiervoor een terrein, waarbij uit de exploitatieopzet een geraamd tekort is gebleken van € 10.000 per jaar. Tijdens de raadsvergadering van 28 november 2019 is besloten om dit jaarlijks tekort voor de periode tot 1-1-2028 mee te nemen in deze nota.

Middelen: - € 10.000 vanaf 2020 structureel

Salariskosten

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstellingen – reserves

Projecten Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

De projecten uit het GVVP worden gedekt uit de reserve verkeersveiligheid. Er heeft een actualisatie van de uitvoering van het GVVP van de diverse projecten plaatsgevonden. Verschillende projecten uit de jaren zijn doorgeschoven. Bovendien wordt in 2021 een nieuw GVVP opgesteld. De projecten worden gedekt uit de reserve verkeersveiligheid. De verschuivingen hebben geen invloed op het begrotingssaldo in de afzonderlijke jaren.

	2020	2021	2022	2023	2024
Mutatie kosten	-13.000	55.000	0	0	0
Mutatie reserve verkeersveiligheid	13.000	-55.000	0	0	0
Restant	0	0	0	0	0

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 5 Ondernemen en bedrijvigheid

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid								bedragen in €	
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	628.114	478.824	10.182.000	10.660.824	188.824	188.824	188.824	188.824	
Lasten	252.271	314.609	-9.796	304.813	268.709	268.679	268.638	268.628	
Saldo van baten en lasten	375.843	164.215	10.191.796	10.356.011	-79.885	-79.855	-79.814	-79.804	
Toevoeging aan reserves	25.000	0	10.000.000	10.000.000	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	25.000	0	25.000	0	0	0	0	
Resultaat	350.843	189.215	191.796	381.011	-79.885	-79.855	-79.814	-79.804	

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid						bedragen in €				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024					
Bijstellingen:										
- Dividend Eneco	57.000	-	-	-	-					
- Dividend Stedin	125.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000					
- Salariskosten	-	1.451	1.451	1.451	1.451					
Herijkingen:										
- Verkoop opbrengst Eneco	10.000.000	-	-	-	-					
- Storting in diverse reserves	-10.000.000	-	-	-	-					
- Overige	360	-	-	-	-					
Bijstelling rente doorbelasting	9.436	9.419	9.401	9.383	9.365					
Diverse bijstellingen < € 10.000	-	-	-	-	-					
	191.796	-29.130	-29.148	-29.166	-29.184					

Bijstellingen

Dividenduitkering Eneco en Stedin

Gebaseerd op de jaarcijfers 2019 vinden voor Eneco en Stedin wijzigingen plaats in de geraamde dividenduitkeringen.

Eneco

In 2020 is besloten de aandelen Eneco te verkopen. De dividenduitkering over boekjaar 2019 is daarmee de laatste dividenduitkering die de gemeente van Eneco ontvangt. De dividenduitkering komt ten gunste van 2020. In de begroting was uitgegaan van een dividenduitkering van € 250.000. De daadwerkelijke dividenduitkering ligt € 57.000 hoger.

Stedin

Het resultaat van Stedin leidt tot een hogere winstuitkering over het boekjaar 2019 van € 125.000. Voor de komende jaren is de verwachting dat de winstuitkering van Stedin structureel gaat afnemen. De verlaging komt voort uit de verduurzaming van de gebouwde omgeving door Stedin en de forse bedragen die dit met zich meebrengt. In deze perspectiefnota stellen we de raming bij van € 110.000 naar € 70.000.

Middelen: € 182.000 2020 incidenteel
- € 40.000 vanaf 2021 structureel

Salariskosten

Zie toelichting bij programma 14.

Herijkingen

Verkoopopbrengst Eneco

Door de verkoop van aandelen Eneco aan Diamond Chubu Europe B.V., de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co., is eind maart € 18,4 miljoen ontvangen. In de

begroting 2020 is een opbrengstraming opgenomen van € 10 miljoen, waarbij ook de bestemming voor dit bedrag is geraamd. Voor de resterende € 8,4 miljoen is afgesproken om de bestemming in de najaarsnota 2020 op te nemen, dit bedrag is daarom nog niet in deze perspectiefnota verwerkt.

De verkoopopbrengst en de storting van de opbrengst in de verschillende reserves was geraamd bij programma 13, conform de BBV voorschriften is de opbrengst en de storting overgeheveld naar dit programma.

Middelen: € 10.000.000
- € 10.000.000 storting in diverse reserves

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 6 Scholing

Programma 6. Scholing		bedragen in €							
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	199.481	175.705	24.550	200.255	200.255	200.255	135.955	135.955	
Lasten	1.165.823	1.196.975	-62.956	1.134.019	1.131.227	1.151.698	1.117.218	1.117.325	
Saldo van baten en lasten	-966.341	-1.021.270	87.506	-933.764	-930.972	-951.443	-981.263	-981.370	
Toevoeging aan reserves	20.403	30.403	0	30.403	40.403	50.403	60.403	70.403	
Onttrekking aan reserves	25.164	80.538	-16.491	64.047	49.803	49.929	58.870	62.526	
Resultaat	-961.580	-971.135	71.015	-900.120	-921.572	-951.917	-982.796	-989.247	

Programma 6. Scholing		bedragen in €				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (voornamelijk SOJ)	-24	-127	-229	-332	-332	
Bijstellingen - reserves:						
- Permanente uitbreiding Regenboogschool	16.000	16.000	16.000	-	-	
- Dekking reserve voorzieningenniveau Boven-Hardinxveld	-16.000	-16.000	-16.000	-	-	
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	-491	-450	-408	-363	-33.349	
Bijstelling rente doorbelasting	71.530	69.861	68.169	66.423	64.626	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-	-	-	-	-	
	71.015	69.284	67.532	65.728	30.945	

Bijstellingen

Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (voornamelijk Service Organisatie Jeugd)

Zie toelichting bij programma 13.

Bijstellingen – reserves

Permanente uitbreiding Regenboogschool

In de raadsvergadering van 10 maart 2020 is besloten tot permanente uitbreiding van de Regenboogschool, waarbij tevens voorzien is in de eerste inrichting. Op basis van dit raadsbesluit is de begroting aangepast. In de begroting was nog uitgegaan van de tijdelijke uitbreiding van de Regenboogschool. In deze nota wordt deze raming uit de begroting gehaald. De reserve voorzieningenniveau Boven-Hardinxveld valt nu vrij, maar is ingezet voor de gedeeltelijke dekking van de kosten van de permante uitbreiding.

Middelen: € 16.000 2020-2023
- € 16.000 2020-2023 vrijval onttrekking reserve

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 7 Samenleven

Programma 7. Samenleven									bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	818.882	723.762	-4.200	719.562	719.562	719.562	719.562	719.562	719.562
Lasten	1.901.001	1.869.011	17.605	1.886.616	1.838.695	1.828.800	1.806.490	1.866.061	1.866.061
Saldo van baten en lasten	-1.082.119	-1.145.249	-21.805	-1.167.054	-1.119.133	-1.109.238	-1.086.928	-1.146.499	-1.146.499
Toevoeging aan reserves	181.431	181.431	0	181.431	181.431	181.431	181.431	181.431	181.431
Onttrekking aan reserves	185.555	235.796	-5.000	230.796	181.410	173.470	153.571	214.624	214.624
Resultaat	-1.077.995	-1.090.884	-26.805	-1.117.689	-1.119.154	-1.117.199	-1.114.788	-1.113.306	-1.113.306

Programma 7. Samenleven						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Vervanging van de zwembadvloer de Duikelaar	-33.000	-	-	-	-	-
- Zwembad de Duikelaar	-37.170	-34.670	-34.670	-37.170	-34.670	-34.670
- Sporthallen	-25.341	-25.341	-26.841	-25.341	-25.341	-25.341
- Salariskosten	-	-14.574	-19.671	-16.431	-16.329	-16.329
Herijkingen	-1.530	-	-	-	-	-
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	27.864	-26.185	-38.519	-39.769	-43.304	-43.304
Bijstelling rente doorbelasting	44.452	37.782	35.415	35.272	34.918	34.918
Diverse bijstellingen < € 10.000	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080	-2.080
	-26.805	-65.068	-86.366	-85.519	-86.806	-86.806

Bijstellingen

Vervanging van de zwembadvloer de Duikelaar

De zwembadvloer in zwembad de Duikelaar, oorspronkelijk aangelegd in 2012, is begin 2020 vervangen nadat geconstateerd werd dat deze te glad was om de veiligheid van de zwemmers en personeel te kunnen waarborgen. Voordat deze vervangen werd, heeft een externe partij onderzocht of de vloer op een andere wijze kon worden hersteld of een goede anti slip laag kon worden aangebracht. Dit bleek niet mogelijk, waarna de vervanging van de vloer direct in gang is gezet om het zwembad zo snel als mogelijk weer te kunnen openen. De vervanging van de zwembadvloer was onvoorzien, verwacht werd dat deze nog niet aan vervanging toe zou zijn. Dit bleek door een mindere kwaliteit van de vloer wel het geval. De nieuw aangelegde vloer is duurzaam, met een verwachte levensduur van 25 jaar. De kosten voor vervanging bedragen eenmalig € 33.000. Voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de post onvoorzien (€ 25.000, zie programma 13).

Middelen: - € 33.000 2020 incidenteel

Zwembad de Duikelaar

Voor zwembad de Duikelaar is in 2019 zichtbaar geweest dat op een aantal onderdelen de lasten hoger zijn uitgevallen. Deze lasten hebben een structureel karakter en zijn grotendeels aan hogere energielasten toe te kennen die zijn voortgekomen uit hogere tarieven en energiebelasting. Bij de najaarsnota 2019 is gerapporteerd over deze hogere lasten in deze nota wordt het budget structureel verhoogd. Daarnaast is zichtbaar dat de lasten van licenties voor onder meer het leerlingvolgsysteem zijn gestegen en dat de inkomsten uit verhuur aan de zwembrigade en vereniging zijn gedaald.

Middelen: - € 37.170 2020 en 2023
- € 34.670 2021, 2022 en 2024

Sporthallen

Voor de sporthallen (de Wielewaal en de Appelgaard) is in 2019 zichtbaar geweest dat de energielasten hoger zijn uitgevallen. Deze lasten hebben een structureel karakter en zijn grotendeels aan hogere energielasten toe te kennen die zijn voortgekomen uit hogere tarieven en

energiebelasting. Ook over deze hogere energielasten is in de najaarsnota 2019 gerapporteerd, in deze nota wordt het budget structureel verhoogd.

Middelen: - € 25.341 structureel m.u.v. 2022
- € 26.841 2022

Salariskosten

Zie toelichting bij programma 14.

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 8 Werk en inkomen

Programma 8. Werk en inkomen									bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	2.522.315	2.246.584	0	2.246.584	2.246.584	2.246.584	2.246.584	2.246.584	
Lasten	3.640.433	3.393.568	-1.740	3.391.828	3.466.736	3.611.293	3.471.284	3.506.567	
Saldo van baten en lasten	-1.118.118	-1.146.984	1.740	-1.145.244	-1.220.152	-1.364.709	-1.224.700	-1.259.983	
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	40.000	60.000	0	60.000	80.000	100.000	0	0	
Resultaat	-1.078.118	-1.086.984	1.740	-1.085.244	-1.140.152	-1.264.709	-1.224.700	-1.259.983	

Programma 8. Werk en inkomen						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)	7.740	2.413	-69.151	-4.903	-47.186	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	
	1.740	-3.587	-75.151	-10.903	-53.186	

Bijstellingen

Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)

In de jaarstukken 2019 is aangegeven, dat er een voordeel over 2019 was gerealiseerd. Dit voordeel was onder andere ontstaan, doordat bijgestelde prognoses van het SDD (Sociale Dienst Drechtsteden) niet meer konden worden vertaald naar onze eigen begroting. De afwijkingen ten opzichte van de ramingen leidde vooral bij de vervoersvoorzieningen tot voordelen. De stelposten kwamen voort uit rijksmiddelen die via de algemene uitkering zijn toegekend voor de taakvelden binnen de participatiewet en de wet maatschappelijke ondersteuning. Het voordeel over 2019 heeft een structureel karakter voor 2020 en volgende jaren.

In de primaire begroting van de SDD 2021 zijn de budgetten aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. Waar het in de overige jaren lukte om uitgaven en beschikbare middelen met elkaar in balans te houden, wordt duidelijk dat de impact van de oplopende kosten gevolgen zullen hebben voor de hoogte van de gemeentelijke bijdragen voor de komende jaren. De primaire begroting van de SDD 2021 is op de eerste plaats een kale begroting zonder nieuwe beleidskeuzes. In de meerjarenraming zijn diverse scenario's uitgewerkt waarbij de kosten geraamd zijn binnen een marge van +2 tot -2 procent. Er is gekozen voor het scenario waarbij uitgegaan wordt van een lagere groei van de kosten van 2 procent, het zogeheten groene lijn scenario. Dit wordt door ons als een realistische raming gezien.

De budgetten van de Sociale Dienst Drechtsteden worden op basis van de primaire begroting 2021 in de perspectiefnota verwerkt. De vorige budgetbijstelling was op basis van de begroting 2020 van de SDD. Na een stabilisering van het aantal inwoners met een uitkering wordt door het Centraal Planbureau een stijgend bijstand-bestand verwacht. In de komende jaren, met name in het jaar 2022, wordt op de inkomensondersteuning (de bijstandsuitkeringen) een kostenoverschrijding op de budgetten verwacht.

Doordat de structurele doorwerkingen vanuit 2019 een groter effect hebben, dan de bijstellingen bij de begroting 2021 ontstaat per saldo onderstaand beeld wat zowel op programma 8 als op programma 9 betrekking heeft.

	2020	2021	2022	2023	2024
Programma 8	7.740	2.413	-69.151	-4.903	-47.186
Programma 9	21.056	78.586	165.086	296.943	246.055
Totaal	28.796	80.999	95.935	292.040	198.869

Programma 9 Zorg en Welzijn

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	570.041	201.075	240.000	441.075	191.075	191.075	191.075	191.075
Lasten	12.092.866	12.516.841	109.916	12.626.757	12.747.967	12.960.063	13.124.186	13.167.937
Saldo van baten en lasten	-11.522.825	-12.315.766	130.084	-12.185.682	-12.556.892	-12.768.988	-12.933.111	-12.976.862
Toevoeging aan reserves	336.805	106.805	-34.214	72.591	72.591	22.591	22.591	22.591
Onttrekking aan reserves	577.161	527.294	-10.750	516.544	363.311	305.142	167.315	9.900
Resultaat	-11.282.469	-11.895.277	153.548	-11.741.729	-12.266.172	-12.486.437	-12.788.387	-12.989.553

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Bijstellingen:					
- Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)	21.056	78.586	165.086	296.943	246.055
- Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (voornamelijk SOJ)	-93.042	-235.309	-245.830	-421.916	-421.862
- Beschermd wonen	250.000	-	-	-	-
- Sociaal Medische Indicatie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
- Reserve sociaal domein	23.464	23.464	23.464	23.464	23.464
- Salariskosten	-	-1.919	-1.919	-1.919	-1.919
Herijking:					
- Uitvoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)	-13.432	-13.563	-13.721	-13.862	-13.783
- Overige	-250	-	-	-	-
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	-	1	-1	-	-751
Bijstelling rente doorbelasting	1.110	1.082	1.052	1.022	991
Diverse bijstellingen < € 10.000	-25.358	-25.221	-25.182	-17.416	-17.616
	153.548	-182.879	-107.051	-143.684	-195.421

Bijstellingen

Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)

Zie toelichting bij programma 8.

Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (voornamelijk Service Organisatie Jeugd)

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling DG&J laat een stijging zien voor 2020 en volgende jaren. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van de stijging van de kosten voor Jeugdhulp.

Eind 2019 heeft de SOJ (Serviceorganisatie Jeugd) een 2de bestuursrapportage 2019 opgesteld welke een verder verwacht tekort liet zien over 2019 van € 1,8 miljoen. Uit de concept jaarstukken 2019 blijkt dat dit tekort verder is opgelopen naar € 2 miljoen. Voor 2019 had dit voor ons tot gevolg dat onze bijdrage voor 2019 € 281.000 hoger was dan voorzien. Dit tekort is ten laste van het jaarrekeningresultaat 2019 gebracht. Deze stijging heeft ook een doorwerking naar 2020. In de concept begroting 2021 van de SOJ is uiteengezet wat het effect hiervan is.

Daarnaast worden in de concept begroting 2021 ook de effecten voor 2021 en verder in beeld gebracht. Door de SOJ wordt aan de deelnemende gemeenten hun zienswijze gevraagd over de verschillende geschetste scenario's voor de toekomst. De concept begroting van de SOJ is opgesteld op basis van een scenario (scenario 1) waarbij een ambitieus financieel kader wordt gerealiseerd. De financiële effecten van dit scenario zijn verwerkt in deze perspectiefnota.

Het is echter ook denkbaar, dat maatregelen later worden geëffectueerd, maatregelen niet de beoogde besparingen opleveren of dat de besparingen (meer dan) te niet worden gedaan door verdergaande groei van de vraag naar jeugdhulp. Hiervoor heeft de SOJ enkele scenario's geschetst in haar begroting 2021. Mocht een ander scenario, dan scenario 1 de werkelijkheid worden, dan

kunnen we hiervoor onze reserve sociaal domein inzetten. Deze reserve is gevoed vanuit positieve resultaten uit het verleden.

Daarnaast wordt de financiële solidariteit in drie jaar afgebouwd. Na de afbouwperiode van drie jaar betaalt elke gemeente de werkelijke kosten die voor haar gemeente worden gemaakt. Dit brengt financiële risico's met zich mee. Deze risico's, van hogere werkelijke kosten na afbouw solidariteit, zijn moeilijk in te schatten en niet verwerkt in deze perspectiefnota maar opgenomen in de risicoparagraaf.

2020	2021	2022	2023	2024
-93.066	-235.436	-246.059	-422.248	-422.194

Beschermd wonen

De geactualiseerde begroting van de Beschermd wonen, vrouwen- en maatschappelijke opvang laat, evenals voorgaande jaren, een fors overschot zien. Voorgesteld wordt om de begroting aan te passen waarbij ervan uit wordt gegaan dat 75% (€ 250.000) van het huidige verwachte resultaat over 2020 wordt terugontvangen.

Middelen: 2020 + € 250.000 incidenteel

Sociaal Medische Indicatie

Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een tijdelijke vangnetuitkering die gemeenten de mogelijkheid geeft om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van kinderopvang als zij door bepaalde medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag.

Het Rijk stort jaarlijks met ingang van 2018 hiervoor een bedrag in het gemeentefonds. De lasten zijn destijds niet afzonderlijk geraamd in de begroting waardoor er nu een nadeel ontstaat. Met ingang van 2020 wordt deze regeling en bijbehorend budget onder gebracht bij het sociaal team.

Middelen: - € 10.000 2020 structureel

Reserve sociaal domein

Op 19 december 2019 heeft de gemeenteraad de adviesnota reserve sociaal domein vastgesteld. Op basis van deze adviesnota bestaan de onttrekkingen aan de reserve sociaal domein uit de onderwerpen zoals deze in de perspectiefnota 2020 zijn genoemd:

- Tekort Jeugdhulp, waarbij een afbouw in de onttrekking is voorzien tot uiteindelijk € 0 in 2024
- Uittredingsbesluit WSW-Avres, laatste onttrekking in 2022.

Daarnaast zijn vanuit het collegeprogramma enkele eenmalige onttrekkingen voorzien aan de reserve in 2020. Deze onttrekkingen houden verband met het opstellen van een integrale lokale visie op sociaal domein, verbreding sociaal team en het creëren van een samenhangend aanbod van voorzieningen. De overige onttrekkingen en stortingen worden in deze perspectiefnota gecorrigeerd.

Middelen: € 23.464 2020 structureel

Salariskosten

Zie toelichting bij programma 14.

Herijkingen

Uitvoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

Zie toelichting bij programma 14.

Middelen: € 13.432 2020
€ 13.563 2021 tot € 13.783 in 2025

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves
Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting
Zie toelichting bij programma 13.

Programma 10 Gezondheid en milieu

Programma 10. Gezondheid en milieu									bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	4.312.169	4.486.445	1.556	4.488.001	4.488.001	4.488.001	4.488.001	4.488.001	
Lasten	3.886.571	3.922.311	-88.919	3.833.392	3.809.898	3.811.800	3.837.351	3.843.053	
Saldo van baten en lasten	425.598	564.134	90.475	654.609	678.103	676.201	650.650	644.948	
Toevoeging aan reserves	36.215	36.215	0	36.215	36.215	36.215	36.215	36.215	
Onttrekking aan reserves	45.007	6.527	-6	6.521	8.129	8.138	8.147	7.980	
Resultaat	434.390	534.446	90.469	624.915	650.017	648.124	622.582	616.713	

Programma 10. Gezondheid en milieu						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
Herijking	400	54.245	76.245	76.245	76.245	
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	15.097	196	199	201	-4.680	
Bijstelling rente doorbelasting	74.972	63.317	64.358	65.387	66.302	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-	-	-	-	-	
	90.469	117.758	140.802	141.833	137.867	

Herijkingen

Energiecontactfunctionaris

De herijking heeft betrekking op de energiecontactfunctionaris, de kosten worden gedekt uit het duurzaamheidsbudget. De salariskosten worden geraamd bij programma 14, de aframing van het duurzaamheidsbudget vindt hier plaats.

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 11 Bouwen, wonen en gebruiken

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken								bedragen in €	
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	3.653.170	4.820.623	-300.860	4.519.763	3.988.761	4.618.186	1.789.832	4.105.493	
Lasten	4.362.725	5.375.453	-27.678	5.347.775	4.447.770	4.900.620	2.193.091	4.892.778	
Saldo van baten en lasten	-709.555	-554.830	-273.182	-828.012	-459.009	-282.434	-403.259	-787.285	
Toevoeging aan reserves	169.691	0	0	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	20.000	0	0	0	0	0	0	0	
Resultaat	-859.246	-554.830	-273.182	-828.012	-459.009	-282.434	-403.259	-787.285	

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken						bedragen in €				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024					
Bijstellingen:										
- Bouwleges	-310.600	-103.280	122.800	166.000	-					
Herijking	2.290									
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	-	-	-	-	-504					
Bijstelling rente doorbelasting	25.388	25.384	25.378	25.375	25.369					
Diverse bijstellingen < € 10.000	9.740	9.740	9.740	9.740	9.740					
	-273.182	-68.156	157.918	201.115	34.605					

Bijstellingen

Bouwleges

Vanaf 2019 wordt voor de bouwleges een inschatting van de opbrengsten gemaakt op basis van daadwerkelijk te realiseren bouwprojecten. Voorheen werden de bouwleges in de begroting telkens constant geraamd, bijstellingen vonden plaats bij de voor- en/of najaarsnota.

Op basis van de huidige inzichten zijn de verwachte meerjarige opbrengsten bijgesteld. De opbrengsten in 2020 en 2021 moeten naar beneden worden bijgesteld. In de jaren 2022 en 2023 wordt een stijging van de leges voorzien. De daling in 2020 en 2021 kent een tweetal oorzaken. Enerzijds zijn er in 2019 nog aanvragen ingediend welke oorspronkelijk waren voorzien voor 2020. In de jaarrekening 2019 leverde dit een voordeel op, maar voor 2020 brengt dit een nadeel met zich mee. Anderzijds worden de opbrengsten vanuit de projecten De Blauwe Zoom en 't Oog later gerealiseerd dan voorzien. De verwachte opbrengsten waren voorzien in 2020, 2021 en 2022, deze opbrengsten zijn doorgeschoven naar 2021, 2022 en 2023.

In bovenstaande raming is nog geen rekening gehouden met de invoering van de Wet kwaliteitsborging (Wkb) en de effecten van het Corona virus. In de risicoparagraaf wordt dit nader toegelicht.

2020	2021	2022	2023	2024
- 310.600	- 103.280	122.800	166.000	0

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 12 Woonomgeving

Programma 12. Woonomgeving									bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	9.062	2.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	
Lasten	923.023	1.016.964	148.795	1.165.759	941.413	939.273	956.720	942.319	
Saldo van baten en lasten	-913.961	-1.014.964	-148.795	-1.163.759	-939.413	-937.273	-954.720	-940.319	
Toevoeging aan reserves	171.200	56.200	0	56.200	76.200	76.200	76.200	76.200	
Onttrekking aan reserves	129.654	171.200	127.500	298.700	76.200	76.200	76.200	76.200	
Resultaat	-955.507	-899.964	-21.295	-921.259	-939.413	-937.273	-954.720	-940.319	

Programma 12. Woonomgeving						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Bomenbeleidsplan	-21.000	-5.000	-2.500	-21.000	-2.500	
Bijstellingen - reserves:						
- Renovatie Peulenpark	-127.500	-	-	-	-	
- Dekking uit de reserve openbaar groen	127.500	-	-	-	-	
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	3.075	-	-	-	-	
Bijstelling rente doorbelasting	2.130	1.790	1.767	1.743	1.720	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500	
	-21.295	-8.710	-6.233	-24.757	-6.280	

Bijstellingen

Bomenbeleidsplan

In juni 2012 heeft de gemeenteraad het bomenbeleidsplan vastgesteld waarin verschillende zaken zijn geregeld, zoals een deregulering van de kapvergunning, het opstellen van een groene kaart met beschermde boomopstand en de wettelijke inspectie naar de veiligheid van bomen. De financiële opbouw voor uitvoering van het bomenbeleidsplan bestaat uit een driejaarlijkse cyclus. Eens in de drie jaar ondergaan alle bomen een boomveiligheidscontrole (€ 21.000), de twee volgende jaren nadere inspecties (€ 2.500 per jaar) en eens in de vier jaar een tegemoetkoming aan particulieren voor instandhouding van de monumentale boom (€ 2.500). De benodigde middelen zijn tot nu toe ten laste van de reguliere begroting gebracht. Voor 2020 en volgende jaren is de verwachting dat dat niet meer gaat lukken, daarom wordt voorgesteld om extra middelen in de begroting op te nemen, zodat we voldoen aan het besluit van de gemeenteraad en de wettelijke verplichting omtrent de veiligheidsinspectie.

Middelen: - € 21.000 2020 en 2023
 - € 5.000 2021
 - € 2.500 2022 en 2024

Bijstellingen – reserves

Renovatie Peulenpark

Sinds mei 2018 wordt, als onderdeel van het groenbeleidsplan, gewerkt aan de renovatie van het Peulenpark. In juni 2019 is een plan gepresenteerd waarin de omwonenden zich kunnen vinden. Na presentatie van het ontwerp zijn in overleg met de bewonerscommissie stappen gemaakt om te komen tot een uitvoeringsplan. Inmiddels zijn de uitvoeringsdocumenten beschikbaar voor de uitvoering van de eerste fase. Deze fase betreft onder andere het kappen en snoeien van bomen, het aanleggen van paden en het aanplanten van bomen en struiken. In de tweede fase zullen onder andere werkzaamheden worden verricht aan de oeverzone langs de Buiten Giessen ter hoogte van de Apollostraat. Deze werkzaamheden worden naar verwachting in de winter van 2022 uitgevoerd.

De kosten in 2020 bedragen € 294.000, hiervoor is € 166.500 beschikbaar binnen de begroting. Voor het resterende bedrag (€ 127.500) wordt voorgesteld om hiervoor een onttrekking te doen aan de reserve openbaar groen. De kosten voor 2022 bedragen € 43.000 en kunnen binnen de begroting worden opgevangen.

Middelen: € 127.500 2020 incidenteel
Dekking € 127.500 uit de reserve openbaar groen

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

Zie toelichting bij programma 14.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

Programma 13 Financiering / Algemene dekkingsmiddelen

Programma 13. Financiering / Algemene dekkingsmiddelen									bedragen in €
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	
Baten	26.349.312	37.083.144	-9.890.666	27.192.478	27.675.441	27.902.628	28.173.994	28.451.160	
Lasten	99.090	-183.059	146.791	-36.268	89.342	50.221	-139.008	-139.011	
Saldo van baten en lasten	26.250.222	37.266.203	-10.037.457	27.228.746	27.586.099	27.852.407	28.313.002	28.590.171	
Toevoeging aan reserves	0	10.000.000	-10.000.000	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	
Resultaat	26.250.222	27.266.203	-37.457	27.228.746	27.586.099	27.852.407	28.313.002	28.590.171	

Programma 13. Financiering / Algemene dekkingsmiddelen						bedragen in €
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Onroerende zaakbelasting	100.017	194.501	194.501	194.501	194.501	
- Dividenduitkering BNG	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	
- Rentekosten	134.071	87.992	91.367	123.943	121.495	
- Onvoorzien	25.000	-	-	-	-	
- BTW Compensatiefonds	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000	
- Extra middelen jeugdhulp	-	-	287.000	287.000	287.000	
Herijkingen:						
- Verkoop opbrengst Eneco	-10.000.000	-	-	-	-	
- Storting in diverse reserves	10.000.000	-	-	-	-	
Bijstelling rente doorbelasting	-306.718	-266.995	-264.454	-280.741	-269.697	
Diverse bijstellingen < € 10.000	3.173	8.282	8.036	7.556	1	
	-37.457	30.780	323.450	339.259	340.300	

Bijstellingen

Onroerende zaakbelasting

Bij het vaststellen van de verordeningen 2020 is besloten om de OZB opbrengst met 1,7% te indexeren. Uitgaande van de werkelijke opbrengst 2019 levert dit een voordeel op van € 100.017. Daarnaast hebben wij de opbrengst voor 2021 ten opzicht van de verwachte opbrengst voor 2020 met 2,6% (voor indexpercentage zie ook 2.1. financiële uitgangspunten).

Middelen: + € 100.017 2020
+ € 194.501 2021 en volgende jaren

Dividenduitkering BNG

Het resultaat van de BNG over 2019 valt lager uit dan geraamd. De dividenduitkering over boekjaar 2019 in 2020 valt hiermee € 20.000 lager uit. De verlaging van € 20.000 wordt structureel meegenomen in de raming.

Middelen: - € 20.000 vanaf 2020 structureel

Rentekosten

De rentekosten kunnen naar beneden worden bijgesteld. Bij de bijstelling is rekening gehouden dat door de lagere rentekosten er minder rente aan de grondexploitaties kan worden doorberekend. De rentekosten zijn lager doordat door de verkoop van de ENECO aandelen er minder herfinanciering hoeft plaats te vinden van de huidige langlopende leningen. Daarnaast maken we meer gebruik van kortere langlopende leningen. Zo is bijvoorbeeld in 2019 een lening met een looptijd van 13 maanden afgesloten. Deze lening wordt gekwantificeerd als een langlopende lening, waarbij het rentepercentage aantrekkelijker is dan van een lening met een lange looptijd. Tot slot is er in 2020 een eenmalig voordeel van € 50.000 door de financiering met kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar). De rente op kasgeldleningen is negatief en de verwachting is dat deze voor geheel 2020 negatief blijft.

2020	2021	2022	2023	2024
134.071	87.992	91.367	123.943	121.495

Onvoorzien

Voorgesteld wordt om de post onvoorzien in te zetten voor de vervanging van de zwembadvloer, zie ook programma 7.

Middelen: € 25.000 2020 incidenteel

BTW compensatiefonds

De gemeenten kunnen het grootste deel van hun BTW declareren bij het Rijk. Jaarlijks reserveert het Rijk hiervoor een budget (BTW compensatiefonds). Mochten de declaraties van de gemeenten onder het budget van het Rijk blijven, dan worden deze middelen toegevoegd aan de algemene uitkering en komen hiermee ten gunste van de gemeenten. De afgelopen jaren lagen de declaraties telkens onder het budget van het Rijk. Voorgesteld wordt daarom dit verwachte voordeel op te nemen in de begroting.

Middelen: € 27.000 vanaf 2020 structureel

Extra middelen jeugdhulp

In 2019 heeft het kabinet besloten om extra middelen beschikbaar te stellen voor jeugdhulp. Deze extra middelen zijn toegekend voor deze kabinetsperiode (tot en met 2021). In de begroting hebben wij deze middelen tot deze periode geraamd. De provincie stelt zich als toezichthouder op het standpunt, dat het is toegestaan om de middelen structureel in de begroting op te nemen. Gelet op het verder oplopen van de kosten voor jeugdhulp, stellen we voor om de extra middelen ook op te nemen voor de jaren 2022, 2023 en 2024.

Middelen: € 287.000 vanaf 2022 structureel

Herijkingen

Verkoopopbrengst Eneco

De verkoopopbrengst en de storting van de opbrengst in de verschillende reserves was geraamd bij programma 13, conform de BBV voorschriften is de opbrengst en de storting overgeheveld naar dit programma.

Middelen: - € 10.000.000
€ 10.000.000 storting in diverse reserves

Bijstelling rente doorbelasting

De BBV voorschriften schrijven voor dat de rentekosten worden doorbelast naar de verschillende programma's. Hiervoor mag een zogenaamd omslagpercentage worden gebruikt. Doordat de rentekosten afnemen (zie ook de vorige pagina) hebben we dit percentage aangepast van 1,5% naar 1%. Hierdoor worden er minder rentekosten doorbelast naar de programma's. De tegenhanger wordt op het programma verantwoord. Doordat het een doorbelasting van (rente) kosten betreft is het effect per saldo budgettair neutraal.

Programma 14 Bedrijfsvoering

Programma 14 Bedrijfsvoering		bedragen in €						
	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Bijgestelde begr. 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten	32.638	33.027	0	33.027	33.027	33.027	33.027	33.027
Lasten	4.975.961	4.868.465	91.696	4.960.161	4.941.035	4.930.293	4.973.171	5.072.741
Saldo van baten en lasten	-4.943.323	-4.835.438	-91.696	-4.927.134	-4.908.008	-4.897.266	-4.940.144	-5.039.714
Toevoeging aan reserves	426.700	194.532	-12.647	181.885	181.885	181.885	181.885	181.885
Onttrekking aan reserves	369.515	376.330	69.880	446.210	163.446	123.759	158.785	272.161
Resultaat	-5.000.508	-4.653.640	-9.169	-4.662.809	-4.926.447	-4.955.392	-4.963.244	-4.949.438

Programma 14 Bedrijfsvoering		bedragen in €				
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	
Bijstellingen:						
- Verbijzonderde interne controle 2019	-20.000					
- Live stream raadsver., actualisatie raadsinformatiesysteem en accounts	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	
- Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)	-9.000	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-77.000	-77.000	-77.000	-77.000	
- Reserve sociale verzekeringswetten	12.647	24.404	24.404	24.404	24.404	
- Salariskosten	-	-203.273	-198.090	-204.223	-203.208	
Bijstellingen - reserves:						
- Inhuur projectleider	-74.880	-	-	-	-	
- Reserve individuele trajecten	74.880	-	-	-	-	
Herijking	2.983	-56.045	-78.045	-78.045	-78.045	
Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserve	10.952	42.641	-5.757	-5.757	-362	
Bijstelling rente doorbelasting	10.849	15.590	10.151	9.450	8.751	
Diverse bijstellingen < € 10.000	-10.100	-18.700	-10.100	-10.100	-10.100	
	-9.169	-292.383	-354.437	-361.271	-355.560	

Bijstellingen

Verbijzonderde interne controle 2019

Voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controles over 2019 zijn de werkzaamheden uitbesteed aan de accountant. Dit hangt samen met de bezetting bij het team Financiën gedurende 2019. Voor deze werkzaamheden wordt in 2020 gezocht naar een structurele oplossing.

Middelen: - € 20.000 2020 eenmalig

Live stream raadsvergaderingen, actualisatie raadsinformatiesysteem en accounts raads- en burgerleden

Zie toelichting bij programma 13.

Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)

In 2020 hebben wij een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) aangesteld. Voor dienstkleding is incidenteel € 4.000 benodigd en structureel € 500. Daarnaast moet handhavingssoftware worden aangeschaft. De software wordt geïnstalleerd op de smartphones van de BOA. Hierdoor heeft hij op straat up-to-date informatie die hij nodig heeft voor het toezicht en de handhaving. De software wordt onder andere gebruikt voor het natrekken van gegevens in de gemeentelijke basis administratie en het uitschrijven van processen verbaal bij overtreding van de in de APV gestelde regels. Ook kan de software worden gebruikt voor controles in het kader van de drank- en horecawet. De incidentele kosten bedragen € 5.000, de structurele kosten zijn € 12.000.

Middelen: - € 9.000 incidenteel in 2020
- € 12.500 structureel vanaf 2021

Servicecentrum Drechtsteden

De bijdrage aan het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) op basis van de begroting 2021 laat een stijging zien van € 45.170 deze stijging hangt onder andere samen met een indexering van de kosten (salaris en materiële kosten).

	2020	2021	2022	2023	2024
Programma 1	0	-31.850	-31.850	-31.850	-31.850
Programma 14	0	-77.000	-77.000	-77.000	-77.000
Totaal	0	-45.170	-45.170	-45.170	-45.170

Reserve sociale verzekeringswetten

Voor de komende begrotingsperiode zijn voorsnog geen onttrekkingen voorzien aan de reserve sociale verzekeringswetten. De dotaties worden daarom terug gebracht tot de vaste jaarlijkse dotatie van € 30.000.

Middelen: € 12.647 2020
€ 24.404 2021 e.v. jaren

Salariskosten

Ten opzichte van de huidige raming in de begroting stijgen de salariskosten in 2021 en volgende jaren, deze stijging kent een aantal oorzaken:

- Huidige CAO afspraken;
- Verwachte stijging salarissen in 2021;
- Overige stijgingen.

De huidige CAO kent een looptijd tot en met 31.12.2020. De huidige CAO kent in 2020 een drietal salarisverhogingen: 1 januari: 1%, 1 juli: 1% en 1 oktober 1%. Voor 2020 betekent dit een stijging van 1,75%. Het effect van de huidige CAO bedraagt voor 2021 3%, een stijging van 1,25% ten opzichte van de huidige salarisraming.

Voor 2021 en volgende jaren is er nog geen CAO. In onze raming zijn we uitgegaan van een salarisstijging van 1%. Deze stijging is lager dan de CAO stijgingen in de afgelopen jaren. Onze verwachting is echter dat gelet op de onzekere tijden door het Corona virus de lonen minder gaan stijgen dan de afgelopen jaren.

Bij de overige stijgingen speelt een rol dat door de krapte op de arbeidsmarkt wij op sommige posities meer salariskosten betalen dan in de begroting was voorzien. Daarnaast hebben enkele medewerkers recht op een zogenaamde uitloopschaal, in de begroting was dit nog niet voorzien. Het financieel effect ziet er als volgt uit (de geringe fluctuaties in de jaren wordt veroorzaakt door de gratificaties voor jubilea):

2021	2022	2023	2024
- 261.987	- 265.582	-269.507	-263.677

Bijstellingen – reserves

Inhuur projectleider

De onttrekking uit de reserve individuele trajecten is het gevolg van het nadrukkelijker werken aan een stevig financieel fundament voor de gemeentelijke organisatie in goed samenspel met het Shared Servicecentrum Drechtsteden. De betreffende projectleider begeleidt dit proces.

Middelen: € 74.880 incidenteel in 2020
Dekking € 74.880 uit de reserve individuele trajecten

Herijkingen

Energiecontactfunctionaris

Zie toelichting bij programma 10.

Effect herziening afschrijvingen inclusief mutatie reserves

De bijstelling van de kapitaallasten laat het volgende beeld zien.

2020	2021	2022	2023	2024
68.635	35.193	-38.992	-65.675	-109.244

Door de vertraagde uitvoering van de investeringen ontstaat er in de eerste jaren een voordeel. In 2024 ontstaat een nadeel door de investering Verbreding en herinrichting Spoorweg, deze investering viel vorig jaar buiten de planningshorizon (circa € 60.000). Daarnaast was vorig jaar de dekking van de afschrijvingslasten van de investering aanpassing spoorweg Binnendams ten laste gebracht van de grondexploitatie (€ 25.000 vanaf 2023, investeringsbedrag € 2.500.000). Gelet op de stand van de reserve grondexploitatie is de dekking nu ten laste van het begrotingsresultaat gebracht.

Bijstelling rente doorbelasting

Zie toelichting bij programma 13.

2.4 Begrotingspositie

Totaal baten programma's	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (V/JN)	Bijgestelde begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur	4.789	0	0	0	0	0	0	0
2. Leven, reizen en documenten	212.063	238.090	0	238.090	238.090	238.090	238.090	238.090
3. Openbare orde en veiligheid	14.062	9.800	0	9.800	9.800	9.800	9.800	9.800
4. Verkeer en vervoer	291.823	133.068	3.500	136.568	136.568	136.568	136.568	136.568
5. Ondernemen en bedrijvigheid	628.114	478.824	10.182.000	10.660.824	188.824	188.824	188.824	188.824
6. Scholing	199.481	175.705	24.550	200.255	200.255	200.255	135.955	135.955
7. Samenleven	818.882	723.762	-4.200	719.562	719.562	719.562	719.562	719.562
8. Werk en inkomen	2.522.315	2.246.584	0	2.246.584	2.246.584	2.246.584	2.246.584	2.246.584
9. Zorg en welzijn	570.041	201.075	240.000	441.075	191.075	191.075	191.075	191.075
10. Gezondheid en milieu	4.312.169	4.486.445	1.556	4.488.001	4.488.001	4.488.001	4.488.001	4.488.001
11. Bouwen, wonen en gebruiken	3.653.170	4.820.623	-300.860	4.519.763	3.988.761	4.618.186	1.789.832	4.105.493
12. Woonomgeving	9.062	2.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal baten programma's (voor mut. reserves)	13.235.972	13.515.976	10.146.546	23.662.522	12.409.520	13.038.945	10.146.291	12.461.952

Totaal lasten programma's	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (V/JN)	Begroting begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur	1.930.019	2.369.527	48.864	2.418.391	2.399.306	2.412.987	2.404.017	2.399.310
2. Leven, reizen en documenten	463.843	435.510	50	435.560	449.829	449.840	453.126	449.898
3. Openbare orde en veiligheid	1.670.642	1.690.752	49.768	1.740.520	1.740.440	1.736.143	1.736.044	1.735.954
4. Verkeer en vervoer	2.125.018	2.380.228	-132.644	2.247.584	2.690.927	2.651.057	2.784.483	2.872.244
5. Ondernemen en bedrijvigheid	252.271	314.609	-9.796	304.813	268.709	268.679	268.638	268.628
6. Scholing	1.165.823	1.196.975	-62.956	1.134.019	1.131.227	1.151.698	1.117.218	1.117.325
7. Samenleven	1.901.001	1.869.011	17.605	1.886.616	1.838.695	1.828.800	1.806.490	1.866.061
8. Werk en inkomen	3.640.433	3.393.568	-1.740	3.391.828	3.466.736	3.611.293	3.471.284	3.506.567
9. Zorg en welzijn	12.092.866	12.516.841	109.916	12.626.757	12.747.967	12.960.063	13.124.186	13.167.937
10. Gezondheid en milieu	3.886.571	3.922.311	-88.919	3.833.392	3.809.898	3.811.800	3.837.351	3.843.053
11. Bouwen, wonen en gebruiken	4.362.725	5.375.453	-27.678	5.347.775	4.447.770	4.900.620	2.193.091	4.892.778
12. Woonomgeving	923.023	1.016.964	148.795	1.165.759	941.413	939.273	956.720	942.319
Totaal lasten programma's (voor mut. reserves)	34.414.236	36.481.749	51.265	36.533.014	35.932.917	36.722.253	34.152.648	37.062.074

Totaal saldi programma's	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (V/JN)	Begroting begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur	-1.925.230	-2.369.527	-48.864	-2.418.391	-2.399.306	-2.412.987	-2.404.017	-2.399.310
2. Leven, reizen en documenten	-251.780	-197.420	-50	-197.470	-211.739	-211.750	-215.036	-211.808
3. Openbare orde en veiligheid	-1.656.580	-1.680.952	-49.768	-1.730.720	-1.730.640	-1.726.343	-1.726.244	-1.726.154
4. Verkeer en vervoer	-1.833.195	-2.247.160	136.144	-2.111.016	-2.554.359	-2.514.489	-2.647.915	-2.735.676
5. Ondernemen en bedrijvigheid	375.843	164.215	10.191.796	10.356.011	-79.885	-79.855	-79.814	-79.804
6. Scholing	-966.341	-1.021.270	87.506	-933.764	-930.972	-951.443	-981.263	-981.370
7. Samenleven	-1.082.119	-1.145.249	-21.805	-1.167.054	-1.119.133	-1.109.238	-1.086.928	-1.146.499
8. Werk en inkomen	-1.118.118	-1.146.984	1.740	-1.145.244	-1.220.152	-1.364.709	-1.224.700	-1.259.983
9. Zorg en welzijn	-11.522.825	-12.315.766	130.084	-12.185.682	-12.556.892	-12.768.988	-12.933.111	-12.976.862
10. Gezondheid en milieu	425.598	564.134	90.475	654.609	678.103	676.201	650.650	644.948
11. Bouwen, wonen en gebruiken	-709.555	-554.830	-273.182	-828.012	-459.009	-282.434	-403.259	-787.285
12. Woonomgeving	-913.961	-1.014.964	-148.795	-1.163.759	-939.413	-937.273	-954.720	-940.319
Totaal saldi programma's (voor mutaties reserves)	-21.178.264	-22.965.773	10.095.281	-12.870.492	-23.523.397	-23.683.308	-24.006.357	-24.600.122
Algemene dekkingsmiddelen baten	26.349.312	37.083.144	-9.890.666	27.192.478	27.675.441	27.902.628	28.173.994	28.451.160
Algemene dekkingsmiddelen lasten	99.090	-183.059	146.791	-36.268	89.342	50.221	-139.008	-139.011
Bedrijfsvoering	-4.943.323	-4.835.438	-91.696	-4.927.134	-4.908.008	-4.897.266	-4.940.144	-5.039.714
Saldo baten en lasten (voor mutaties reserves)	128.635	9.464.992	-33.872	9.431.120	-845.306	-728.167	-633.499	-1.049.665
Totaal onttrekkingen aan reserves	2.005.748	2.337.096	52.081	2.389.177	2.086.471	1.955.358	1.811.423	1.847.290
Totaal toevoeging aan reserves	-2.106.345	-11.220.986	46.861	-11.174.125	-1.339.125	-1.329.125	-1.369.125	-1.409.125
Begrotingsresultaat (+/- is vd)	28.038	581.102	65.070	646.172	-97.960	-101.934	-191.201	-611.500

3. Risicoparagraaf

Bij het bijgestelde financieel perspectief moet ook rekening worden gehouden met onderste risico's.

Effecten corona virus

Met het uitbreken van Covid-19 en de daarbij betrokken maatregelen van de Rijksoverheid komen veel vragen af op de gemeente. Op de korte termijn zijn hiervoor door het college een aantal richtlijnen vastgesteld. Deze richtlijnen gaan primair uit van eerst landelijk dan lokaal. Dat betekent dat burgers, bedrijven en instellingen eerst een beroep doen op landelijke regelingen en daarna pas op lokale steun terugvallen. Tegelijkertijd wordt de gemeente ook geconfronteerd met de financiële effecten van de crisis. Op de korte termijn wordt voorzien dat deze effecten voornamelijk relatief beperkt zijn. Dit betaalt zich bijvoorbeeld uit in lagere opbrengsten van het zwembad, maar ook minder opbrengsten uit bouwleges. De effecten op langere termijn zijn nog ongewis, alhoewel bijvoorbeeld de bouwleges zich op termijn weer zullen herstellen. Met dit laatste is in de meerjarige ramingen rekening gehouden. Anders zit dat bijvoorbeeld met het aantal bijstandsgerechtigden en de algemene uitkering. Doordat een deel van onze gemeentelijke taken zijn ondergebracht in gemeenschappelijke regelingen is het afwachten hoe de kosten zich daar op korte en lange termijn zullen ontwikkelen. Zodra meer duidelijkheid ontstaat over (extra) kosten die het gevolg zijn van Covid-19 zullen deze worden betrokken in de P&C-producten.

Ontwikkeling algemene uitkering

Bij de algemene uitkering spelen een aantal onderwerpen welke een risico voor onze gemeente met zich meebrengen.

Nieuw verdeelstelsel

De invoer van een nieuw verdeelstelsel is een jaar uitgesteld, van 2021 naar 2022. Het uitstel is mede ingegeven door de grote herverdeel-effecten die ontstonden bij de eerste berekeningen. Het herverdeel-effect kwam er op neer dat grote gemeenten erop vooruit zouden gaan ten koste van kleine gemeenten. Daarnaast zou er een verschuiving zijn van oostelijke gemeenten naar westelijke gemeenten en van plattelands gemeenten naar de steden. Er worden al maximale scenario's geschetst van € 100 per inwoner, dat zich volgens een vermoedelijke overgangsregeling opbouwt met € 25 per inwoner per jaar vanaf 2022. Gelet op de grote herverdeel-effect wordt een nader onderzoek gestart. De verwachting is dat in december 2020 meer duidelijkheid zal zijn.

Extra middelen jeugdhulp

Zoals bij programma 13 is aangegeven heeft in 2019 heeft het kabinet besloten om extra middelen beschikbaar te stellen voor jeugdhulp. Deze extra middelen zijn toegekend voor deze kabinetsperiode (tot en met 2021). In deze perspectiefnota gaan we ervan uit dat ook na deze periode de extra middelen worden toegekend (€ 287.000 per jaar voor onze gemeente). De provincie stelt zich als toezichthouder op het standpunt, dat het is toegestaan om de middelen structureel in de begroting op te nemen. De extra middelen zijn echter nog niet toegekend, waardoor er een risico bestaat dat we deze middelen uiteindelijk niet ontvangen.

BTW compensatiefonds

De gemeenten kunnen het grootste deel van hun BTW declareren bij het Rijk. Jaarlijks reserveert het Rijk hiervoor een budget (BTW compensatiefonds). Mochten de declaraties van de gemeenten onder het budget van het Rijk blijven, dan worden deze middelen toegevoegd aan de algemene uitkering en komen hiermee ten gunste van de gemeenten. De afgelopen jaren lagen de declaraties telkens onder het budget van het Rijk. Op basis hiervan zijn we in deze perspectiefnota ervan uitgegaan, dat wij jaarlijks € 27.000 ontvangen. Hier bestaat wel het risico, dat als gemeenten meer BTW gaan declareren dit bedrag (deels) niet wordt ontvangen.

Jeugdhulp

De Dienst Gezondheid en Jeugd, onderdeel Service Organisatie Jeugd (SOJ), gaat in haar begroting 2021 uit van een ambitieus financieel kader waarin besparingen worden gerealiseerd (scenario 1). De SOJ heeft in haar begroting ook scenario's geschetst waarbij besparingen niet gerealiseerd kunnen worden, omdat maatregelen later worden geëffectueerd, niet de beoogde besparingen opleveren of de besparingen (meer dan) teniet worden gedaan door vergaande groei van de vraag naar jeugdhulp. In deze perspectiefnota zijn wij uitgegaan van scenario 1 waarop de SOJ haar begroting 2021 heeft opgesteld. De andere scenario's hebben een hoger bijdrage van de deelnemende gemeenten tot gevolg.

Daarnaast is met de deelnemende gemeenten afgesproken dat de financiële solidariteit, waarbij de lasten evenredig verdeeld worden onder de deelnemende gemeenten, in drie jaar wordt afgebouwd. De afbouw van de financiële solidariteit brengt risico's met zich mee. Mochten er zich één of meerdere complexe en zware hulpvragen voordoen in een gemeente die gepaard gaan met grote kosten dan heeft dit een grote impact op de financiële huishouding van die gemeente.

Wet kwaliteitsborging (Wkb)

De Wet kwaliteitsborging (Wkb) treedt waarschijnlijk per 1 januari 2021 in (gelijktijdig met de Omgevingswet). Door deze wet wordt een private kwaliteitscontroleur in het leven geroepen voor bepaalde categorie bouwwerken. De kwaliteitscontroleur toetst die bouwwerken op risico's en op de bouwplaats controleert hij of het werk aan alle wettelijke bouwvoorschriften voldoet. Dit houdt in dat die bepaalde categorie bouwwerken niet meer onder gemeentelijke toetsing/toezicht vallen. Deze kosten van de gemeentelijke toetsing/toezicht worden nu nog doorberekend in de leges. Door de invoering van de Wkb zal het tarief voor deze specifieke bouwwerken herberekend moeten gaan worden. Zonder maatregelen heeft tot gevolg dat door de invoering van de Wkb de inkomsten op de leges verminderen. De gemeentelijke toezicht zal verschuiven naar bestaande bouw en de gemeentelijke toetsing zal met de komst van de Omgevingswet verschuiven naar vooroverleg. Op dit moment zijn de bouwleges niet kostendekkend (informatie jaarrekening 2019 en begroting 2020). Gelet op bovenstaande ontwikkelingen zullen de tarieven tegen het licht worden gehouden.

Meerjarenonderhoudsplan

Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen wordt gebruik gemaakt van een Meerjarenonderhoudsplan. In dit plan wordt over een langere periode beoordeeld welk onderhoud aan gemeentelijke vastgoed nodig is, op welk moment dit onderhoud moet plaatsvinden en wat hiervoor de verwachte kosten zijn. Door gebruik te maken van Meerjarenonderhoudsplan kan de gemeente op een gestructureerde manier zorg dragen voor het goed onderhouden en een continu gebruik van het gemeentelijk vastgoed, zonder tegen grote verrassingen aan te lopen met als gevolg hoge kosten of (tijdelijk) buiten gebruik stelling van vastgoed. In 2020 is een start gemaakt met een nieuw Meerjarenonderhoudsplan om ook voor de komende 15 jaar over een gedegen onderhoudsplan te beschikken. Uit een eerste overzicht blijken de jaarlijkse benodigde kosten zoals die nu zijn opgenomen in de begroting niet voldoende te zijn om het benodigde onderhoud te kunnen financieren. De afdeling Financiën, de gebouwenbeheerder en het Shared Service Center Drechtsteden zijn nog in gesprek over de inhoud van het Meerjarenonderhoudsplan. Een concreet bedrag is nu nog niet te koppelen, maar het risico van extra benodigde middelen lijkt onvermijdbaar.

Spoorwegovergang Binnendams

Er is onderzoek gedaan naar de toekomstige verkeersafwikkeling van het Oog ten gevolge van woningbouw en de aanleg van bedrijventerrein. Dit heeft als uitkomst dat de overweg Binnendams aangepast moet worden. Er is in de begroting een bedrag opgenomen voor het wijzigen van de voorrangregeling door aanpassingen van de wegen. Voor de aanpassing is een inschatting van de kosten gemaakt. In de ontwerpfasen zal afstemming met Prorail plaatsvinden. De kosten zijn mede afhankelijk van de wensen en eisen van Prorail. Het kan zijn dat de kosten daardoor hoger worden dan vooraf ingeschat.

't Oog Blauwe Zoom

In het Oog wordt een bedrijventerrein ontwikkeld. Om te stimuleren dat mensen die daar gaan werken gebruik maken van het openbaar vervoer is een goede verbinding nodig met de halte De Blauwe Zoom van de MerwedeLingeLijn.

De kosten hiervan worden voorlopig geschat op ca. € 5 miljoen (excl. BTW). Dit betreft dan een voorziening die rolstoelvriendelijk is. Bij de provincie is het project aangemeld om in aanmerking te komen voor subsidie.

In de grondexploitatie voor het bedrijventerrein is € 250.000 (excl. BTW) opgenomen. Dit is onvoldoende voor een volwaardige ontsluiting. Een volwaardige ontsluiting is alleen mogelijk als het grootste deel bijgedragen wordt door derden. Is die niet haalbaar, dan zal de overweging gemaakt worden of een sobere variant (niet rolstoelvriendelijk) wenselijk en haalbaar is.

Onderwijshuisvesting

In de Perspectiefnota 2018 – 2021 namen wij de kosten van de toekomstige nieuwbouw van de Driemaster (locatie Pietersweer) en de Ichthus op. Door de hogere afschrijvingslasten vanaf dat moment, werken wij hier in onze begroting al vanaf 2018 naartoe. De bedragen die wij hiervoor hanteren zijn gebaseerd op de VNG-adviesnormen, zoals dat vastgesteld is in de Verordening Voorzieningen huisvesting Onderwijs. De VNG adviseert gemeenten echter om de normbedragen voor de nieuwbouw van scholen eenmalig te verhogen met 40%. De reden hiervoor is dat de jaarlijkse indexering van de normbedragen over de afgelopen jaren de werkelijke prijsontwikkelingen in de markt niet goed blijkt te hebben gevolgd. Vooralsnog nemen wij dit niet op in de begroting, maar wordt dit wel als risico benoemd voor de uiteindelijke nieuwbouw van de scholen.

Over de daadwerkelijke nieuwbouw van de Driemaster en de Ichthus is nog geen positief besluit genomen omdat de beide scholen geen overeenstemming hebben bereikt over de invulling hiervan. Een wijzigingsvoorstel voor de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs zal aankomend najaar worden ingediend.

Bijlage 1 Toelichting loon- en prijsstijgingen

Voor de loon- en prijsontwikkeling wordt gebruik gemaakt van het Centraal Economisch Plan 2019 van het Centraal Plan Bureau (CPB) en informatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

	2021	2020	2019	2018	2017
Prijsindexcijfer		*	*	*	*
Huuraanpassingen	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Salarisaanpassingen gemeentepersoneel	1,00%	4,20%	2,50%	2,50%	4,50%
Rente investeringen	1,00%	1,50%	1,50%	2,00%	3,00%
Rente langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar)	1,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,72%
Rente kortlopende geldleningen (looptijd < 1 jaar)	0,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,72%
Aantal inwoners (per 1 januari)	18.295	18.053	17.928	17.872	17.778

Bij het opstellen van deze perspectiefnota zijn alle budgetten tegen het licht gehouden waarbij bijstelling heeft plaatsgevonden op basis van de gedachte 'zero-based budgeting'. Dit houdt in dat de budgetten 2020, jaarschijf 2021, als uitgangspunt hebben gediend en dat alleen bijstellingen plaats vinden, welke op basis van documenten kan worden onderbouwd. Voor de belastingen en tarieven is nog geen rekening gehouden met inflatiecorrectie. In de begroting zal op basis van de dan bekende prognose de inflatiecorrectie worden verwerkt.

Het streven is om de begroting cijfermatig gelijk te houden aan de perspectiefnota. Indien tussen het vaststellen van de perspectiefnota en het opstellen van de begroting zich voor- of nadelige ontwikkelingen voordoen dan zullen wij deze in de begroting specifiek benoemen.

Bijlage 2 Investeringsoverzicht 2020-2025

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aanpak Wateroverlast 2015	18.253	0	0	0	0	0
(2017) Aanvullende maatregelen wateroverlast	325.000	0	0	0	0	0
Wateroverlast	343.253	0	0	0	0	0
(2018) Uitbreiding/herinrichting begraafplaats Spindermolen	608.072	0	0	0	0	0
Vervanging begraafstoelen begraafplaatsen	16.000	0	0	0	0	0
Herstellen van paden begraafplaatsen Spindermolen	60.000	0	0	0	0	0
Begraafplaatsen	684.072	0	0	0	0	0
(2018) Planmatig onderhoud bruggen	2.115	0	0	0	0	0
(2019) Planmatig onderhoud bruggen	34.709	0	0	0	0	0
(2020) Planmatig onderhoud bruggen	35.000	0	0	0	0	0
(2021) Planmatig onderhoud bruggen	0	35.000	0	0	0	0
(2022) Planmatig onderhoud bruggen	0	0	35.000	0	0	0
(2023) Planmatig onderhoud bruggen	0	0	0	35.000	0	0
(2024) Planmatig onderhoud bruggen	0	0	0	0	35.000	0
(2025) Planmatig onderhoud bruggen	0	0	0	0	0	35.000
Bruggen	71.824	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Oude Hoven fietsstalling/ Schoolpleinuitbreiding	0	0	0	0	0	0
(2018) Renovatie Merwedeschool	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0
Paden parkstrook Peulenlaan	28.574	0	0	0	0	0
Krediet cameratoezicht	20.000	0	0	0	0	0
Aanpassen ontvangstruimte gemeentehuis	7.396	0	0	0	0	0
Meldingensysteem openbare ruimte	1.268	0	0	0	0	0
Veilig werken (valbeveiliging gemeentehuis)	0	30.000	0	0	0	0
Overige	57.238	30.000	0	0	0	0
Riolering Zuidwesthoek Boven Hardinxveld	320.981	0	0	0	0	0
Duikers Knobelzwaam en Bellefleur	22.107	0	0	0	0	0
(2018) Vervanging/reparatie riolering	24.397	0	0	0	0	0
(2018) Rioleringsbeheerplan	18.276	0	0	0	0	0
(2019) Vervanging/reparatie riolering	100.000	0	0	0	0	0
(2019) Rioleringsbeheerplan	500.000	0	0	0	0	0
Vervanging duiker Appelgaard	95.000	0	0	0	0	0
(2020) Vervanging/reparatie riolering	100.000	0	0	0	0	0
(2020) Rioleringsbeheerplan	0	500.000	0	0	0	0
(2021) Vervanging/reparatie riolering	0	100.000	0	0	0	0
(2021) Rioleringsbeheerplan	0	0	500.000	0	0	0
(2022) Vervanging/reparatie riolering	0	0	100.000	0	0	0
(2022) Rioleringsbeheerplan	0	0	0	500.000	0	0
(2023) Vervanging/reparatie riolering	0	0	0	100.000	0	0
(2023) Rioleringsbeheerplan	0	0	0	0	500.000	0
(2024) Vervanging/reparatie riolering	0	0	0	0	100.000	0
(2024) Rioleringsbeheerplan	0	0	0	0	0	500.000
(2025) Vervanging/reparatie riolering	0	0	0	0	0	100.000
Pompen en riolering	1.180.761	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Speelveld Peulenplein	69.557	0	0	0	0	0
(2019) Speelplaatsenplan	44.911	0	0	0	0	0
(2020) Speelplaatsenplan	75.000	0	0	0	0	0
(2021) Speelplaatsenplan	0	90.000	0	0	0	0
(2022) Speelplaatsenplan	0	0	90.000	0	0	0
(2023) Speelplaatsenplan	0	0	0	90.000	0	0
(2024) Speelplaatsenplan	0	0	0	0	90.000	0
(2025) Speelplaatsenplan	0	0	0	0	0	90.000
Speelplaatsen	189.468	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Kunstgrasvelden korfbalverenigingen veld 1	1.823	0	0	0	0	0
Korfbalvelden HKC - fundering 2019	107.931	0	0	0	0	0
Korfbalvelden HKC - bovenlaag 2019	352.600	0	0	0	0	0
(2017) Verwarmingsinstallatie zwembad	0	185.000	0	0	0	0
Onderhoud voetbalvelden veld 3 en 4	0	0	72.500	0	0	0
Sportvoorzieningen	462.354	185.000	72.500	0	0	0
(2017) Renovatie straatverlichting	17.683	0	0	0	0	0
(2018) Renovatie straatverlichting	46.000	0	0	0	0	0
(2019) Renovatie straatverlichting	46.000	0	0	0	0	0
(2018) Vervangen SOX-lampen door LED verlichting	56.598	0	0	0	0	0
(2019) Vervangen SOX-lampen door LED verlichting	25.500	0	0	0	0	0
(2020) Vervangen SOX-lampen door LED verlichting	38.400	0	0	0	0	0
(2020) Renovatie straatverlichting	46.000	0	0	0	0	0
(2021) Renovatie straatverlichting	0	46.000	0	0	0	0
(2022) Renovatie straatverlichting	0	0	46.000	0	0	0
(2023) Renovatie straatverlichting	0	0	0	46.000	0	0
(2024) Renovatie straatverlichting	0	0	0	0	46.000	0
(2025) Renovatie straatverlichting	0	0	0	0	0	46.000
Straatverlichting	276.181	46.000	46.000	46.000	46.000	46.000
(2017) Verv. Ford Connect 47-BX-ZV	25.000	0	0	0	0	0
(2017) Verv. Ford Connect 48-BX-ZV	25.000	0	0	0	0	0
(2017) Verv. Ford Connect 49-BX-ZV	25.000	0	0	0	0	0
Vervangen tractor	72.000	0	0	0	0	0
(2018) Aanhangstrooier NIDO Stratos	40.000	0	0	0	0	0
(2019) Verv. Ford Transit 74-VZN-9	50.000	0	0	0	0	0
(2020) Verv. Piaggio (7-VVP-47)	33.000	0	0	0	0	0
(2017) Heftruck en lader Komatsu	0	25.000	0	0	0	0
(2017) Kolkenzuiger	0	35.000	0	0	0	0
(2019) Verv. MAN BX-FP-58	0	121.080	0	0	0	0
(2019) Verv. autolaadkraan BX-FP-58	0	29.000	0	0	0	0
(2019) John Deere kooimaaiër	0	82.500	0	0	0	0
(2020) Verv. VW transporter (7-VVP-49)	0	50.000	0	0	0	0
(2020) Verv. VW transporter (6-VPX-86)	0	55.000	0	0	0	0
(2021) Verv. materiaalaanhanger	0	12.000	0	0	0	0
Vervoermiddelen	270.000	409.580	0	0	0	0

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Uitbreiding fietsparkeren Merwedelingelijn(K)	20.000	0	0	0	0	0
Asfalt 2017	29.110	0	0	0	0	0
Verbet. pos. fietsers op-afritten A15 Nieuweweg (2014) Molenstraat	30.000	0	0	0	0	0
Verb. toegang station centrum Merwedelingel.	48.750	0	0	0	0	0
Elementen 2017	50.000	0	0	0	0	0
(2014) Hakgriend	107.188	0	0	0	0	0
Elementen 2018	142.500	0	0	0	0	0
Elementen 2019	146.000	0	0	0	0	0
Asfalt 2019	146.000	0	0	0	0	0
Herinrichting wegen ZW hoek Boven Hardinxveld	220.000	0	0	0	0	0
PROJ Asfalteren Spoorweg/Binnendams	254.009	0	0	0	0	0
Verbet. verkeersv. spoorwago. Giessenzoom	290.360	0	0	0	0	0
Vorbereidingskr. reconstructie Spindermolen	350.000	0	0	0	0	0
Elementen 2020	25.000	0	0	0	0	0
Verb. verkeerssit. Nieuweweg-Nrd aank. Grond	146.000	0	0	0	0	0
Aanpassen steiger veerdienst ivm elektr. Varen	200.000	0	0	0	0	0
Aanpassen steiger veerdienst ivm elektr. varen Subsidie	200.000	0	0	0	0	0
Asfalt 2020	-150.000	0	0	0	0	0
(2021) Reconstructie Spindermolen	220.000	0	0	0	0	0
(2021) Asfalt	0	450.000	0	0	0	0
(2021) Elementen	0	220.000	0	0	0	0
Herinrichting Buitendams	0	146.000	0	0	0	0
(2022) Asfalt	0	800.000	0	0	0	0
(2022) Elementen	0	0	220.000	0	0	0
Herinrichting Buitendams	0	0	146.000	0	0	0
Aanpassen spoorwegovergang Binnendams	0	0	800.000	0	0	0
Verb. verkeerssituatie Nieuweweg-Noord	0	0	1.000.000	0	0	0
Aanlegsteiger Waterbus	0	0	2.500.000	0	0	0
Aanlegsteiger Waterbus Subsidie	0	0	300.000	0	0	0
Verbreiding en herinrichting Spoorweg	0	0	-200.000	0	0	0
(2023) Asfalt	0	0	390.000	800.000	0	0
(2023) Elementen	0	0	0	220.000	0	0
Dijkverbreiding icm ontwikkeling de Rokerij	0	0	0	146.000	0	0
(2024) Asfalt	0	0	0	25.000	0	0
(2024) Elementen	0	0	0	0	220.000	0
(2025) Asfalt	0	0	0	0	146.000	0
(2025) Elementen	0	0	0	0	0	220.000
	0	0	0	0	0	146.000
Wegen, straten en pleinen	2.474.917	1.616.000	5.156.000	1.191.000	366.000	366.000
TOTAAL INVESTERINGEN	6.010.068	3.011.580	5.999.500	1.962.000	1.137.000	1.137.000